Nagyvárad, 1901. VII. évfolyam. 295. szám. Kedd, deczember 24.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor.
Negyedévre ... 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 „

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apácza-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVARAD, decz. 23.

Represszáliák.

(K. Ö.) Ugyan miféle represszáliákkal élhetünk mi Németország ellen?

Mert mostanában sok szó esik arról, hogy mi lesz a mi válaszunk Németország felemelt agrár-vámjaira.

Ha retorziókkal élni akarnánk, fel kellene emelnünk az ipari vámokat. De ez nincs Magyarország érdekében. Mert a közös vámterület iparvámjai amugy is elég magasak és bizonyos monopoliumszerü védelmet biztositanak Ausztria iparának. Ezt a monopoliumot megerősiteni és kiterjeszteni, senkinek sem jut eszébe. Nekünk nagy ártalmunkra lenne és kérdés, használnánk-e vele az osztrák iparnak.

Emeljük tehát fel a mezőgazdasági vámokat. De hát ez nem árt Németországnak, mert nem importál hozzánk nyerstermenyeket.

Nem maradna más hátra, mint az önálló vámterületre berendezkednünk. De aggályosnak látszik ez a lépés, mert a német piaczok elvesztése után, ez maga után vonná az osztrák, ugyszólván egyetlen biztos fogyasztási piaczunk elvesztét. Ez nem lenne helyes eljárás. Azt ne mondja senki, hogy Ausztria agrárvámjait, mi ellensulyozhatnók iparvámjainkkal, mert — bármennyire is nem tetszik füleinknek ez a kijelentés — mi jobban rá vagyunk utalva Ausztria iparára, mint Ausztria a mi nyerstermenyeinkre. Ha önálló vámterületünk lesz, Ausztria megnyitja sorompóit Oroszország nyerstermelésének, mely alig várja, hogy Ausztriával szorosabb gazdasági szövetségbe jusson. Románia Bukovinán keresztül fogja Ausztriát nyers terményeivel ellátni, a dalmácziai vasutak kiépülésével pedig Ausztria a Balkán államaival is szorosabb összeköttetésbe kerül.

Bármennyire is hangzatosnak tessék az önálló vámterület létesitése, ugyis mint államiságunk attribatumának kifejezője, a mostani világgazdasági törekvések mellett, mikor minden állam a fogyasztási piaczok kereteit tágitani igyekszik, nagyon meggondolandó, ha valjon képesek leszünk-e megbirkózni azokkal a nehézségekkel, melyekkel az uj gazdasági helyzet jár.

De mi lesz akkor azokkal a represszáliákkal, melyeket Németország eljárása maga ellen kihiv. Az kétségtelen, hogy állatainkkal, árpánkkal és fatermenyeinkkel kiszorulunk Németország piaczairól. Az oda szállitott mennyiséget tehát máshol kell elhelyeznünk. Hol? Első sorban a belfogyasztási piaczon. És ez nem lehetetlen. Mert a fő mezőgazdasági terménekben nincs túltermelés. A túltermelés látszólagos, mert nem védekezünk a keleti államok importja ellen. Gabona és állat bevitelünk a keleti államokból oly tetemes, hogy mi nálunk túlkinálatot idéz elő. Ezt a bevitelt kell korlátoznunk, lehetőleg megszüntetnünk és a Németországba irányuló kivitelünk csökkenése nem fog mezőgazdaságunknak kárt okozhatni.

Mi más retorzióval nem élhetünk. Ez a retorzió pedig megengedett és egyuttal czélravezető. Megengedett, mert nem sérti Ausztria ipari érdekeit, melyek már eddig is hathatós védelemben részesültek, czélravezető, mert biztositja a közös vámterület fogyasztását nyerstermelésünk számára, a mint a mostani vámpolitika Ausztria ipari termelésére köti le a közös vámterület ipari fogyasztását.

Ennek feltétele természetesen Ausztria részéről ugyanaz a jóakarat irányunkban, mely jóakarattal mi a magas ipari vámokat engedélyeztük. Ez a kölcsönösség a kiegyezésben, melyet Ausztria nemcsak a kiegyezés stipuláczióiban, hanem annak végrehajtásában is folyton megsért. Ennek véget kell vetni, ha Ausztria is azt akarja, hogy termelési és fogyasztási területünkkel gazdasági függetlenségének biztositásához hozzájáruljunk. De ez csak a kölcsönösség alapján lehetséges. Németország ellen mi más represszáliákkal nem élhetünk.

A kisjenői peticziót visszavonták.

A kisjenői kerület országgyülési képviselőjének, Bánhidy Antalnak mandátumát, a mint ismeretes, Molnár Márton és társai erdőhegyi lakosok peticzióval támadtak meg, a melyben különböző czimeken, a mandátum megsemmisitését kérték. A peticziót a kuria választási tanácsa tárgyalta és a szempontokra nézve elrendelte a vizsgálatot, a melynek teljesitésével a *nagyváradi* itélőtáblát bizta meg

A „TISZÁNTÚL" TARCZÁJA.

Karácsonyi szerelem.

(Rajz a diákéletből.)

Irta: **Hantke Emil.**

Búsan, összebujva vaczogtunk kis szobánkban.

Künn nehéz, fojtó köd ereszkedett a hóval boritott földtekére. És mégis milyen elevenség mindenfelé. A kirakatok, boltok telve bámulókkal és vevőkkel, a csengős megterhelt szánok pedig vigan siklanak hazafelé.

Készülnek a karácsonyra, viszik az ajándékokat.

Mi már elkészültünk és az ajándékokat is megkaptuk.

Négyen laktunk a kis szobában, mind a négyünk szekundákkal jött át. Hájló Jankó 5-ből, Rengő Benő 3-ból, Inga Pista 2-ből bukott meg. Még én voltam a legvalamirevalóbb, mert csak egyből, a számtanból buktam meg.

Hazulról pedig ki volt adva a jelszó, hogy ha szekunda lesz, el ne rontsuk az ünnepeket azáltal, hogy haza menjünk.

Ezért vaczogtunk mi búsan, összebujva kis szobánkban.

Mit csináljunk? Hogy töltsük el a karácsony estéjét? Honnan vegyünk pénzt? Ezek a kérdések lebegtek mindnyájunk szeme előtt.

Mert ha az embernek van egy jó öreg házigazdája, a ki szivesen veszi, ha elfogadjuk privát meghivását, akkor rendbe lennénk. De a miénk! Kimegy faluzni és egy öreg cselédet hagy hátra, hogy készitse el a vacsorát.

Ilyen keserü érzelmek dulták keblemet, ugyannyira, hogy már nem birtam kiállani és felvéve kabátomat, elakarok menni hazulról.

— Hová mégy Tamás? — kérdi Benő.

— Isten tudja, hát ha találok valakit, a kinél eltölthetnénk mi is az időt, mint más jóravaló emberek.

— Te? — kérdi Jankó — nincs már éppenséggel semmi becsapni való?

— Nincs!

— Legjobb lesz, ha munkához látunk. Tüzelni való fánk nem lesz elég, az öreg meg bezárta a kamrát. Nézzetek szét, a mint esteledni kezd a hegyek közt egy kis fáért, ugy se járkál ott most senki. En meg addig a városban próbálok egy kis szerencsét.

Ezek után nemsokára üres lett a kis szoba, mi meg dolgunk után láttunk.

Azaz, hogy én nem.

Ossze-vissza jártam már az egész várost, de sehol semmi kilátás, nem tudtam sehol egy jó baleket fogni, a kit rászedhettem volna.

Leverten ballagok hazafele, midőn egy vásárlókkal telt bolt előtt megyek el. Az ajtó előtt egy falusi kocsi állt s a mint oda érek, ki ül fel rá, mint a szentjánosi jegyző. Szerettem volna én is felugrani és velük menni. De nem ugrom fel, gondolám magamban. Nem, mert egy gondolat villant meg agyamban, a melynek hatása alatt, a mennyire tőlem telhetett, sitettem hazafelé.

Kitárom szobánk ajtaját, a melyből nagy dobogás hangzott kifele. A fiuk egy egész ajtó felet czepeltek be valamelyik szőlőhegy pajtájából és annak álltak neki, hogy darabokra hasogassák.

FÜCHSL TESTVÉREK bornagykereskedő czég *Nagyváradon,* Alapittatott 1850

tisztelettel értesiti a nagyérdemü közönséget, hogy palaczkborai **eredeti töltésben** az alant felsorolt czégeknél kaphatók:

Kádár János, Fő-utcza. *Várnay Béla*, nagypiacz-tér. *Weisz Gyula*, Szacsvay-utcza. *Hartmann Aladár*, Gilányi-sor. *Kiss Károly*, (Janky A. utóda Szt. László-t.) *Mandel Ede*, Kert-utcza. *Stern Soma*, Nagyteleky-utcza. *Rosinger Sámuel*, Kossuth-u. *Wagner és Luy*, Bémer-tér. *London J. Jakab*, Szacsvay-u. *Schönberger Herman*, Zöldfa-u.

Elsőrendü asztali ó bor literes palaczkokban 45 krajczár (palaczkbetét darabonkint 5 kr.)

Pecsenye-, csemege- és gyógyborok megrendelésre lepalaczkoltatnak.

Telefonszám: **106.**

A czég csak oly palaczkok tartalmáért szavatol, melyeknek czimkéje, kupakja és dugója a czég fenti bejegyzett védjegyét viselik.

Telefonszám: **106**
258 6—10

Most a kisjenői mandátum sorsában döntő fordulat történt: a peticziót visszavonták s ezzel Bánhidy báró mandátumát a Ház végleg igazolhatja.

A peticzió ügyében Kisjenőn, Nagy Sándor dr. aradi ügyvéd, a kérvényezők jogi képviselőjének elnöklésével gyülést tartottak, amelyben arra való tekintettel, hogy a peticzió elintézése előreláthatóan sokáig, talán évekig is eltarthat, továbbá tekintettel arra, hogy a kerület nyugalmát feldulni nem akarják, és hogy az ügy, bármelyik félre nézve dől el kedvezően, tetemes, több ezer forintra rugó költséggel jár, — elhatározta, hogy a peticziót visszavonják.

Az erre vonatkozó nyilatkozatot kiállították és az aláirásokat hitelesitették Kirileszky Gyula kir. közjegyzőnél. Ezzel a kisjenői mandátum befejezetté válik s a kerületben öt évig ujra béke lehet.

Hontvármegye tisztujitása.

Hontvármegye tegnapelőtt tartotta tisztujitó közgyülését. A régi tisztikart ujra megválasztották Gyürky Dezső szolgabiró kivételével, akit a kandidáló bizottság nem kandidált, a mi ellen az ellenzék nagy lárma közt tiltakozott. Alispán lett Czobor László, főjegyző Somogyi Béla, aljegyzők Landauer Béla dr., Kovács Sebestyén, Czompó Ede és Ruttkay István, árvaszéki elnök Nyáry Alfonz báró, ülnökök: Hédervári Lajos, Kaucsár Márton és Halász Ferencz, árvaszéki jegyző Draskóczy Gábor, főszolgabirák: Marek Károly az ipolysági, Nándory Pál a báti, ifj. Jakabffy Iván a szobi, Horch Oszkár a Csábi és Halmay László a korponai járásban, szolgabirák: Farkas Rezső, Kleinkauf Károly, Fodor Vilmos dr., Pályi Pál, Reviczky Gábor dr. Bolgár István, Matlaszkovszky István és Berzeviczy Béla, tiszti ügyész Salkovszky Ferencz dr., Lits Gyula főispán, végül több tisztviselőt nevezett ki.

Elutasitott peticzió.

A *szempczi* kerületben *Világossy* néppárti jelölttel szemben gróf *Dessewffy* Emilt választották képviselővé. Választását azonben peticzióval támadta meg a bukott jelölt pártja azon az alapon, hogy Dessewffy nem tarthatja meg mandátumát, miután az ország egy kerületének választói névjegyzékébe sem levén fölvéve, nem volt választható. A kérvénynyel ma foglalkozott *Paiss* Andor elnöklete alatt a Kuria. A megtámadott képviselő ügyvédje, dr. *Hajduska* Emil azonban igazolta a tárgyaláson, hogy a gróf igenis benne van a *hajdu-nánási* választók lajstromában. A kérvényezők képviselője dr. *Tetélleni* ügyvéd erre a személyazonosságot vette tagadásba, de hasztalan, a Kuria *elutasitotta* a peticziót, annak beadóit 300 korona költség fizetésére is kötelezte.

Karácsonyi ünnepség az »Orsolya« intézetben.

Advent titokzatos, sejtelmes időszakában ragyogó ünnepségek élvezetéhez szokott jutni a nagyváradi intelligens közönség a szerzetesnők intézeteinek szentelt falai között. Egy ilyen ragyogó ünnepségnek volt tanuja f. hó 22-én délután 5½ órakor az a nagyszámu előkelő közönség, mely az Orsolya-intézet tágas diszteremébe gyülekezett s melyről névsort összeállitani gyakorlott riporternek is becsületére válik. Annyi bizonyos, hogy szorongásig megtelt a diszterem a közönség szine-javával s még ki is szorult a benyiló terembe. A vendégszerető fejedelemasszony körül városunk előkelő asszonyai és lányai csoportosultak s a klerus ép oly fényesen volt képviselve, mint Nagyvárad felsőbb hivatalnoki kara s egyéb társadalmi osztályai és a kik ott voltak, mind gyönyörrel eltelve hálás szivvel vannak az Orsolya-intézet előljárósága iránt, mely magas szellemi élvezetben részesitette őket a kitünően rendezett szép ünnepséggel.

A jelenvoltak közül következőket sikerült följegyeznünk:

Hölgyek: Bary Józsefné, Buzássy Józsefné, özv. dr. Brényi Gézáné, Beszedits Ilonka, Csordacsics Ferenczné, Csányi Imréné, Cseresnyés Albertné, Csereszny és Iczu, Dús Lászlóné, Dús Piroska, Darvassy Lajosné, Darvassy Margit, Farkas Etelka, Frankó Endréné, Ficzek Lajosné, Ficzek Margit, Ferencsik Ödönné, Fehér Irén, dr. Hoványi Gyuláné, Hollósy Dezsőné, Huber Irénke, Herkner Péterné, Justh Károlyné, Jerzsák Mariska, Kappel Györgyné, Krüger Jenike, Kovács Béláné, Kovács Emma, Kurovszky Ferenczné, Kazinczy Mariska, özv Kazinczy Ferenczné, Kovalszky Kálmánné, Kiss Anna, Király Ilka, Latschny Irén Lausch Károlyné, dr. Molnár Imréné, Molnár Ilonka (Budapest), Molnár Jolánka, Miskolczy Lili, Nevoráll Istvánné, Nagy Ferenczné, Niedermayer Károlyné (Ujvidék), dr. Nagy Gézáné, Olasz Elemérné, Palánkay Károlyné, dr, Plopu Györgyné, Réz Mihályné, Lukács Mariska, Szentléleky Józsefné, Schlauch Jozefin, Székely Sándorné, Székely Irma, Személy Kálmánné, dr. Schweiger Edéné, Sztarill Ferenczné, Szőke Gyuláné, Szőke nővérek, Szemes Ilonka, dr. Szolcsányi Hugóné, özv. Szkalák Józsefné, Tátray Sándorné, Vinkler Jozefa, Voszka Ferenczné, Veres Lászlóné.

Notabilitások: Beleznay Antal, Darvassy Lajos, Fetser Antal kanonok, Grócz Béla kanonok, Halász Gyula, Justh Király, dr. Kováts S. János, Krüger Viktor, Kappel György, Kurovszky Ferencz, Mura Fülöp, dr. Molnár Imre, dr. Némethy Gyula, Palánkay Károly, dr. Steinberger Ferencz kanonok, dr. Szemethy Géza, Szemes Imre, dr. Schweiger Ede, Tóth Márton, Tátray János (Budapest), dr. Wimmer Julián.

A megnyitó zeneszám »Paraphrase« Dobritsch Rudolftól, melyet zongorán Tisza Lenke és Krisztmann Jolán, harmóniumon Nevoráll István, az intézet lelkes énektanára, valamint az első énekszám »Örömárban repes szivünk«, melyet az intézet énekkara adott elő, fenséges harmóniájával előkészitette a hangulatot a fenséges tárgyu szinjátékhoz, melylyel itt Jézus születését ünnepelték.

Mikor aztán felgördült a függöny s Kollárez Margit mint a föld szelleme, Zeley Irén mint a vallásosság- és Csordacsics Miczi mint a pogányság szelleme megkezdték az első jelenetet, tudta, érezte mindenki, hogy a fenséges tárgyu, szellemes szép nyelvezettel megirt szinmü ügyes kezekbe, jó tehetségü szereplőknek jutott, a kik derekasan megfeleinek hivatásuknak. Mindhárman nemcsak szavaltak, hanem játszottak is és dicsérték mestereiket, kiknek szakszerü, buzgó fáradozását ezen leánykák előadásában valóban siker koronázta. Főleg Csordacsics Miczi pompásan tudta adni a gőgös pogany szellem hivalkodását s ép ez mutatja, hogy az Orsolya-szerzet tanitónői nemcsak be tudják tanitani a fiatal lányokat, de el tudják találn kinek alakjához, tehetségéhez, megjelenésehez milyen szerepkör illik s ez ügyességükben, még finom izlésükben, mely a decoratio és a jelmezekben kiválóan érvényesül, rejlik ez intézeti ünnepségek sikereinek titka.

Aztán meg az a szerencséjük s érdemük, hogy az előadandó darabokért nem kell külföldre, sőt Budapestre sem menniök. Azt is házilag szerzik. A zárda nagyérdemü hitoktatója Makucz Ernő szerzeménye a darab (bár

---

— Mit csináltok szerencsétlenek?!

— Lassabban hé! Lesz tüz!

— Lesz a pokolban! Abba hagyjátok mindjárt!

— Na, na, na, mi lelt? Tán hoztál valami, jót?

— Igenis hoztam!

— Ugyan mit?

— Egy igen jó eszmét!

— Süsd meg, ha mást nem tudtál hozni.

— Ne beszéljetek annyit, mert minden percz drága. Mennyi pénzünk van összesen?

— Éppen most számoltuk össze: 17 kr. De abból dohányt veszünk.

— Hát ha jó estét akartok magatoknak csináini eakkor veszünk egy 4 kros porczelán babát, meg arany és más czifra papirost. Tán csak kifutja a 17 krból...

— Hát aztán avval jóllakunk?

— Te Pista, kerits valahonnan kalapácsot és szegeket...

— A meg mi az ördögnek kell?

— Te meg Benő nézz egy kis szines papir után De hamar, ne bámuljatok annyit, hanem dolgozzatok. En addig elmegyek a 17 krral be vásárolni.

— Mégy a lángoló pokolba. Hát nem mondanád meg, hogy mire való mindez?

— Hát nem mondtam még? Bethlehemet csinálunk és avval fogunk elmenni...

— Tán kéregetni? De már azt nem teszszük.

— Hát hagyjatok már beszélni. Avval ki fogunk menni Szt.-Jánosra a jegyzőhöz.

— Na hiszen! — hangzott fel kórusban. Aztán mivel? Hogyan? Mi módon? De legfőkép hogy állitunk be?

En már ott dolgoztam a deszka ajtóval s méregettem rajta a betlehem hosszát és magasságát.

— Ha akarjátok, hogy legyen valami, ne okoskodjatok sokat, mert az idő rövid. Menjen, hozza be valamelyik a kis fürészt. Es ha van valami csecse-becse ide benn, szedjétek össze mind, jó lesz azt is berakni. De egy kettő. Te meg Jankó készits egy kis szenet, és csinálj papircsákót.

Lett fürészünk, kalapácsunk, szegünk és nem kellett csak egy kis reszelés, egy verés, és a betlehem kézzelfogható állapotban volt.

— Jaj rövid eszüek, hisz mondtam, hogy szines papirt hozzon valamelyitek!

— De honnan? — kérdi Jankó.

— Hát még erről is én gondoskodjam? Igazán elveszitek az ember türelmét.

— Jól van jó. Itt ugrálunk, kalapálunk; de mit fogunk énekelni meg beszélni?

— Ki mit tud.

— Köszönöm szépen. Ki is teszik akkor a szürünket.

— De jó, hogy szóltál. Eredj a csürbe és nézd meg, hátha van ott valami szürféle.

— Tán azt is a betlehembe teszed?

— Teszem a bolond fejedre! Hát a vén juhász mit vesz magára?

Erre aztán beadta Jankó a derekát és ment a csürbe. Benő és Pista pedig, kik mig mi veszekedtünk, kimentek, ujra bejöttek a szobába. Benőnél egy csomó zsindely volt.

— Hát a minek?

— Kardokat csinálni.

— Nagyon jó! Hát te Pista? Mi?! Szines papirt hoztál? Nagyszerü. Honnan?

— Bementem a kamarába és a befőttes üvegek alól szedtem ki. De most már siessünk.

Neki láttunk a felczifrázásnak. Pista meg az asztalon kezdett dörgölni valamit.

— Csak nem tust kavarsz?

— Nem, hanem lisztet, a mivel odaragasszuk a szines papirt.

— Jaj, eszem azt a szép eszedet!

Nemsokára bejött Jankó is, egy bundát, egy bekecset, két kucsmát és egy marék mohot hozván magával.

Végre is addig szegeztünk, ragasztottunk, rakosgattunk, a mig előttünk állott egy valami, a melyre egy kis jóakarattal azt is ra lehetett fogni, hogy betlehem.

— Na most öltözzünk! En leszek a vén juhász, Jankó lesz a szerecsen, Benő lesz Herodes, Pista meg a kis pásztor.

— Ez mind igen szép — mondá Jankó. De hol van a kis Jézus?

— Jézus Máriám! hát nem hoztatok? Es már át vagytok öltözve! Na hozok én röglön.

Nagysokára már annyira voltunk, hogy indulhattunk. Fel voltunk öltözve elég jól. Rajtam egy nagy darutollas sapka és bunda, a képes felemen pedig kóczból készült bajusz meg szakál. Jankó bekormozta a képét, a nagyka-

nevét nem láttuk a müsoron), ki a prologban, hol a pogányság szellemének küzdelmét festi, a kereszténység szellemével szemben s utóbbinak diadalát a felett; igazi remekmunkát végzett, melynek nem egy szellemes ötlete nagyon ráillik a mai korra is, melyben ismét küzd a hitetlenség, az örök igazsággal, az anyagiság az idealizmussal.

Az első jelenet hatását emelte egy igen szép élőkép a »Római lakoma«, melyben Sal Mária mint római urnő, Nagy Sára, Szelezsán Kornél, Hübner Emilia, mint zenélők, Asbóth Anna és Maschauer Julia mint tánczosnők, Findeisen Kati, Kiss Gizella, Weber Margit és Sztrazsik Klára mint rabszolganők; Kleszner Piroska és Bary Etelka mint szerecsenek szerepeltek nagyon találó, nagyon szép jelmezekben s ügyes pózokban. A kép olyan plasztikai volt, hogy a nézők közt egy kicsi lány ily kérdéssel fordult mamájához: »ugy-e ezek szobrok?«, a mivel legjobban megdicsérte az élőképet rendező mátereket.

A szinjáték következő jelenetében nem kevésbé jó leskedtek a már emlitett szereplők és Muhoray Margit mint Sybilla igaz bensőséggel játszotta szerepét. Nagyon szép volt itt a melodrámai rész, az angyalok láthatatlan kara és Nevorál finom zenekiséretével, de különösen megragadó volt a fehér felhő ormokon megjelenő Cherub: Fásy Erzsike, ki a Sybilla kételyeit eloszlatta.

A szinjáték harmadik jelenetében a pásztor jelenetben csak fokozódott a hatás. Báldy Zseni, Niedermayer Elvira, Chriszto Izmén mint pásztorok, találó jelmezükben kedvesen csevegtek és Zdrahál Irma fenomenális alt hangjával, a pásztor sólóval valósággal elbüvölte a hallgatóságot. A soló végen kitört a lelkesedés és Zdrahál Irmának meg kellett ismételnie gyönyörü pásztordalát. E jelenetet emelte az angyalok felvonulása is.

Megható és fenséges volt az utolsó jelenet: a Jézus születése, élőkép s az emberek, az angyalok, a szellemek hódolata a megváltó bölcsőjénél. Itt a már emlitetteken kivül Venter Valéria, mint a tudomány nemtője, Kollársz Ilona, mint a hatalom, Hauler H. mint az erény, Illyés Ilona, mint a müvészet nemtője. Bencsik Ilona, Székelyhidi Ilona, Nagy Ilona, Gólya Ilona, Popeszku Gizella, Benglovits Lujza, Rigó Csilla, Szelezsán Györgyike, Dupcza Sári, Jalaksa Ilona mint angyalok; Resch Emma mint Szüz Mária és Donavel Kati mint Szent József szerepeltek. A hódolatot mind igen szép hangsulyozással, igaz érzéssel mondták, de főleg megható és gyönyörü volt a Zdrahál Irma »Bölcső dala« Nevorál harmonium kiséretével.

Ez a fiatal zseniális énektanár rövid idő, alatt bámulatos eredményt mutatott fel az intézeti énekkar haladásában. A jelenetek közben szebbnél szebb saját szerzeményü énekdarabot énekelt a többnyire képző intézeti növendékekből álló énekkar az ő distingvált vezetése mellett.

Ehhez a szakképzett, lelkes énektanárhoz csak gratulálni lehet az intézetnek, mely mindenkor áldozatkész volt növendékei müvészi nevelésének munkájában: de a zenemüvészeti tárgynak ilyen illetékes kézbe való letevésével nemcsak külső müvészeti sikerekre számithat mindenkor, hanem az ifju leánynövendékek szivvilágát nemesiti, kedélyét finomitja, mire a mai rideg korszellem mellett a leendő anyáknak különösen szükségük van.

H. Győry Ilona.

* * *

Az ujvárosi *Immaculata*-intézetben tegnap, hétfőn délután 3 órakor tartották meg az ovodai karácsonyi ünnepélyt, igen nagyszámu közönség jelenlétében. Az apró kis fiuk és leányok bátran, értelmesen mondották el versikéiket és kedvesen énekelgették a karácsonyi énekeket a betlehem körül s az ünnepély után kiosztották a vig apróságok között a bibornok adományából tervezett ruhaféléket.

Révész Bálint temetése.

Oriási részvét kisérte utolsó utjára a tragikus véget ért huszárkapitányt. Polgárok és katonák, hölgyek és férfiak tolongtak koporsója körül oly nagy tömegben, a minőt Nagyváradon alig lehet látni. Es mindnyájuk arczán a gyász komoly hangulata alatt ott ült a soha meg nem oldható kérdés:

Miért kellett ennek az oly szépen megindult pályának ilyen véget érnie?

Pontban d. u. 2 órakor kezdődött a temetési szertartás a csapatkórház udvarán, melyet szorongásig megtöltött az előkelő közönség.

Ott voltak *Dragolovits* Albert altábornagy, báró *Karg* ezredes a 37. gyalogezred tisztikarával, *Lőrinczy* ezredes a 4. honvédgyalogezred tisztikarával, báró *Stipsicz* ezredes a 19. hadosztálytüzérezred tisztikarával, báró *Horváth* őrnagy a 7. Vilmos huszárezred tisztikarának élén, *Major* Miklós őrnagy a honvéd hadapródiskola tanári karával, az aradi huszárezred tisztjei s azonfelül számos polgári előkelőség élükön *Beöthy* László főispán és *Szunyogh* Péter alispán.

Az udvar közepén volt felállitva a diszes ravatal, rajta az érczkoporsó, azon pedig Révész Bálint csákója, kardja és érdemrendjei. A ravatalt egészen elboritották a szebbnél-szebb koszoruk, melyek feliratai a következők voltak:

1. Isten veled fiam — Bánatos anyád.
2. Szerető testvéreid — Irma és Ezsébet.
3. Felejthetlen testvér és sógornak — Irma és Margit.
4. Das Offiziers Corps des Inft. Rgmts No. 37.
5. Dem lieben Cameraden — die I.-te Division.
6. Offiziers von Hadik Husaren — Ihrem lieben Cameraden.
7. Felejthetetlen hü barátjuknak — Elemér, Erzsi, Gizike.
8. Utolsó üdvözlet.
9. Őszinte részvéttel — Glatz Béla.
10. Szeretett kapitányunknak — a VII-ik huszázezred I-ső Divisio őrmesteri kara.
11. Dem lieben Cameraden — Offiziers Corps des Div. Artill-Rgmts No. 19.
12. Szeretett kapitányunknak — a VII-ik huszárezred 3-ik század legénysége.
13. Mély részvéttel — Miskolczy Barna és családja.
14. Felejthetlen kapitányunknak — a VII-ik huszárezred 3-ik század őrmesteri kara.
15. Tisztelete jeléül — Schwartz István.
16. Utolsó üdvözletül — Sanyi.
17. Bálint bátyánk — igaz részvéttel Balásházy Iván.
18. Kir. nagyváradi 4-ik honvéd gy. ezred tisztikara — szeretett bajtársának.
19. A m. kir. debreczeni 2-ik honvédhuszárezred I. osztály tisztikara szeretett bajtársának.
20. Des Offiziers Corps des Husaren Rgmts. No 7 Seinem treuen Kammeraden.

A koporsót rövid szertartással *Andrássy* Péter katonalelkész beszentelte, aztán megindult a végtelennek látszó menet a Fő-uiczán, az Ujsoron és a Káptalan-soron át ki a temetőbe. Elől két szakasz huszár lovon, diszben, aztán a koszorus kocsi, majd a koporsó, mely után a tisztikar s az elhunytnak testvé-

---

bátját kiforditva magára vette és törülközővel nagy turbánt csinált a feje körül. Benő meg a téli kabátjára ráhuzott egy piros-kék csikos torna-inget, a kalapja szalagjára papirból ékeket dugott, a lábszárait meg harnásniba bujtatta. Pista meg egy kiforditott kucsmát a fejébe nyomott, egy hosszu inget vett magára, arra egy bekecset, a kezébe egy nagy botot és kész kis pásztor volt.

No most már csakugyan indulhatunk. Elhatároztuk, hogy a betlehemet felváltva fogjuk vinni, hisz akkora volt, hogy a hónunk alatt elfért. De előbb a bácsi szobájából kihoztuk az éjjeli szekrényen levő szép szál stearin gyertyát és felaprózva beállitgattuk a betlehembe.

Sok küzdés után végre ott ballagtunk a szt.-jánosi országuton. A bágyadt félhomály, játszó felhők, melyek közül lopva kandikált ki a hold, jól kidomboritotta alakját annak a négy betlehemesnek, kik sietve igyekeztek a ragyogó havas uton, hogy minél hamarább elérjék azt a helyet, a honnan egy pár világitott ablak, mint távolban pislogó mécs tünt a vándorok szeme elé.

* * *

Közeledtünk a kitüzött czél felé.

A fiuk jókedvüen recitálták mondanivalójukat, a melyeket a betlehem mellett fognak előadni. Egyedül én voltam hallgatag. Kezdett a lelkiismeret furdalni.

Mit is csináltam én? Egy eszmére következőket gyüjtöttem. De ez még hagyján! Hát ha be sem eresztenek? Ez nem lehet, mert magyar emberhez megyünk! Mondjuk, hogy beengednek; de azután? Azután adnak egy pár hatost meg egy kis mákos kalácsot és menjünk dolgunkra. De hisz nem erre spekuláltam én! Hát mire? Arra, hogy ott fog tartani bennünket. Igen? De hát miért? Hisz nem ismer senkit sem közülünk. Hej, hej . . .

— Te Tamás, nem az ott a jegyző háza.

— Az lesz a. Ki van irva »Községháza«, akkor a jegyző is ott lakik.

Odaértünk.

— Pista gyujtsd meg a gyertyádat, Benő te viszed be a betlehemet. Jankó te meg csengess és menj előre. En leguto'jára megyek.

Beléptünk. A betlehem világitása rózsás sugarakat eresztett exotikus alakjainkra. Két nagy komondor rögtön elkezdett ránk csaholni, mire kijött egy hetesforma alak, a ki egy előszoba félébe vezetett bennünket.

A kis pásztort és a szerecsent beküldtük, mi meg vártunk, mig ránk kerül a sor. Addig is az ajtónál hallgatóztunk. A fiuk jól fujták mondókájukat és már Herodesre került a sor bemenni. Magamban maradtam. Jaj ha nem ugy lenne, a hogy számitottam, ha . . . de nem birtam tovább tépelődni, mert hallom a kispásztor hangját, a mint mondja:

— Gyere be vén juhász!

Benyitok és szemeim egy szép társaságot látnak barátságos asztal körül. De majd hogy vissza nem tántorodtam, mikor meglátom az asztal egyik szélén a mi házi gazdánkat.

Olyan csudálatos érzés vett erőt rajtam, hogy nem tudtam a mondókámat megkezdeni.

— Minden jólélek dicséri az Urat! — kezdtem volna anzágolni, de óriási hahota követte szavaimat.

— Nem addig a juhász! — kiált fel a mi gazdánk. De én leleplezlek benneteket, mert az a bunda és bekecs nagyon gyanus, mintha az enyéim lennének.

— Igenis kérem! — hebegém zavartan.

— Na az ördög vigyen a Gellért-hegyre, hát lássam csak a képes feledet.

Erre már le volt rántva a bajusz meg a szakál az arczomról.

— Ha, ha, ha! — kaczagott fel gazdánk. Hisz ez Tamás. A pásztor meg Pista. A szerecsen János, ez meg Benő!

Pirultunk, mintha csak fizetésért tettük volna.

— De hát ha igy felsültek, jöttek volna a kocsin ki.

— Miféle kocsin?

— A mit beküldtünk magukért és visszajött maguk nélkül.

— Hát kocsit küldtek értünk? Hogy jöjjünk ide ki? Hát itt vagyunk kocsi nélkül.

— Azt látom. De most hozzák rendbe magukat, mert éppen a vacsorához akartunk ülni.

— De kérem, hisz mi nem ugy jöttünk ki . . .

— Na csak ne beszéljenek sokat, hanem siessenek.

Egy kis szobában aztán nagy sietve elfogadható alakokká vedlettünk által és visszamentünk az ebédlőbe.

rei haladtak. Erre következett 2 szakasz huszár gyalog, 2 szakasz ismét lovon, a koporsó mellett szintén kivont kardu huszárok haladtak. Bezárta a menetet hoszu kocsisor és gyalogos résztvevők beláthatatlan serege.

A temetőben még egyszer beszentelte *Andrássy* katonalelkész a koporsót, aztán lebocsátották a sirba, a gyalog kivonult huszárok sortüzet lőttek kapitányuk búcsuztatójául s ezzel az impozáns szertartás katonásan, hatásosan véget ért.

A diszes temetést Weiszlovits Adolf és fia czég rendezte a szokott pontossággal.

UJDONSAGOK.

—

TAJÉKOZTATO.

Deczember 29. A honvédegylet tisztujitó közgyülése délelőtt 10 órakor a városházán.
Január 8. Jogászbál a Kereskedelmi Csarnokban.
Január 25. Gyorsirók tánczestélye és hangversenye.
Febr. 2. A 48-as Népkör tánczestélye.
Február 8. Katholikus kör bálja.

—

* **Karácsony ünnepe a templomokban.** A szent Karácsony ünnepe alkalmából az összes templomokban nagy egyházi pompával mennek végbe az isteni tiszteletek. Tulajdonképpen az éjféli misével veszi kezdetét az ünnep. A székesegyházban Karácsony első napján az ünnepélyes szent misét dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok-püspök ő Eminenciája tartja, mig *Grócz* Béla prépost-kanonok szent beszédet mond.

* **Gaái Tibor kitüntetése.** Ő Felsége dr. hatvani *Gaál* Tibor miniszteri tanácsos és fiumei kormányzóhelyettesnek, a fiumei közügyek körül szerzett érdemei elismeréséül a *Lipót-rend* lovagkeresztjét dijmentesen adományozta.

* **Egy alezredes, aki nem párbajozik.** Nem nálunk történt, hanem Francziaországban, a hol különben a vallástalanság uralkodik. De *Cauvelin* őrgróf párbajra hivta ki D' *Elbre* őrgróf alezredest. Az alezredes visszautasitotta a párbajt, hivatkozva vallási meggyőződésére. A vallás üldözése a vallásnak hősöket terem.

* **Eljegyzés a királyi családban.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli a már különben ismeretes eljegyzési hirt *Frigyes* főherczeg leányáról a következőkben: I. Ferencz József ő császári és apostoli királyi Felségének legfelső engedélyével *Mária Krisztina* főherczegnő ő cs. és kir. Fensége, *Frigyes* főherczeg ur ő cs. és kir. Fenségének leánya, jegyet váltott *Salm Emánuel* herczeggel.

* **Kitüntetéses vizsgák.** Szép és sikerdus vizsgák szinhelye volt az elmult héten jogakadémiánk vizsgálati terme. A most abszolváltak közül kettő, mindjárt 20-án, jelentkezett az államvizsga letételére és ezt a legszebb sikerrel le is tették. *Ardeleán* Ézsaiás a jogtudományi, *Csatth* Béla pedig az államtudományi államvizsgát tették le egyhangu kitüntetéssel. Szintén egyhangu kitüntetéssel tette le ugyanaznap *Csipkés* Sándor helybeli adótiszt a második alapvizsgálatot.

* **Kiverték belőle az életet.** A brátkai nagy korcsma földjét egy szegény ember vére áztatta deczember 15-én, mint levelezőnk irja. Pánk Koszta ottani lakos mikor betért a kocsmába, már ott találta Szerezsán Mitrut és Gerzsán Mitrut, a kik erősen be voltak pálinkázva. Pánk Koszta is erősen hozzá látott a szeszfogyasztáshoz. Később nézeteltérés merült fel közöttük. Előbb csak szóval kapaczitálták Pánk Kosztát, de később a két Mitru botra kapott, de nem egymást ütötték, hanem mindketten Pánk Kosztára támadtak. Csakhamar leverték a földre, ám még ezzel sem elégedtek meg, hanem annyira összeverték, hogy még az ütések közben meghalt. Mikor Szerezsán Mitru és Gerzsán Mitru megelégelték az ütlegelést, az előbbi odaszólott Gerzsánnak:

— Na ebből kivertük a lelket.

A csendőrség letartóztatta a két atyafit, akiket bekisérték a nagyváradi kir. ügyészséghez.

* **Vasutengedély átruházás.** A kereskedelemügyi miniszter értesiti Biharvármegyét, hogy a szilágysági helyiérdekü vasut Tasnád-Szántótól, Er-Szodoró, Érendréd, Vasad irányában Ermihályfalváig vezetendő gőzmozdonyu helyiérdekü vasutra Molnár Imre csikszeredai ügyvédnek 1 évre meghosszabbitott előmunkálatai engedélyt Nagy Imre csikszeredai földbirtokosra ruházta át.

* **Primiczia.** Szép és lélekemelő ünnepély folyt le f. hó 22-ikén, vasárnap a helybeli olaszii g. kath. templomban. Ugyanis két fiatal áldozár, *Klintók* János és dr. *Mikulás* György mutatták be első szent mise áldozatukat az egek Urához. Az ünnepélyes aktuson mind a két fiatal áldozárnak dr. *Laurán* Agoston, pápai praelátus püspöki helynök volt a manuductor. Pont 8 órakor vette kezdetét az Isten tisztelet és fél 12 óráig tartott. A »Credo« elolvasása után, dr. *Laurán* Agoston magas röptü, eszmékben gazdag beszédet intézett az uj áldozárokhoz, melyben kiemelte, hogy a papnak állása nem arra való, hogy a pap nyugodtan éljen, vagyont gyüjtsön, nem is arra való, hogy egyházi méltóságok után áhitozzon, hanem lelkeket mentsen meg és vezesse az üdvösség honába. Az istentisztelet végeztével a fiatal áldozárok a püspöki helynöknél voltak ebéden.

* **Eljegyzés.** A nagyváradi leányvilág egyik kedves tagját *Novák* Margitot, Novák János városi számtiszt szép és müvelt leányát eljegyezte *Cserey* Dezső, a nagyváradi takarékpénztár fiatal, ügybuzgó tisztviselője.

* **Karácsonyi csillaghullás.** Nem a sötét égboltozaton feltünt aranycsillagok, hanem azon a veres, sárga és zöldszinü alapon feltünt kis fehér csillagok keltettek tegnap este kellemes feltünést. Az önkéntes iskola 11 növendéke jelent meg tegnap este a korzón, gallérján az uj csillaggal. Ezek a következő derék tagjai az önkéntes iskolának: *a 37. gyalog ezredből*: *Tóth* Béla, *Markovics* Sándor, *Klein* Ferencz, *Folitzer* Zsigmond, *Kardos* Mihály, *Andor* József. A *101. gyalogezredből*: *Despotovics* Vladimir, *Benedikt* Imre, *a szegedi 46. gyalogezredből*: *Takács* Antal, *Wolf* József és *Woth* Alfréd.

* **Eltünt óra.** *Papp* Mihály komádi-i szijgyártó legény tegnap délben *Király* Zsigmond nagy teleki-utezai óráshoz vitte be zsebóráját javitás czéljából. Az órásmester az asztalra helyezte az órát s az időközben bejött 3 parasztatyafit meat kiszolgálni. Mialatt a parasztokkal alkudott az atyafiak egyike zsebrevágta az órát s feltünés nélkül el is távozott; Király miután a parasztokkal végzett, kereste az órát, hogy megvizsgálja s alkuba lépjen a komádi-i legénnyel. Keresték, de mindhiába,

---

Először a bemutatásokon estünk át. Bemutattak pedig a házigazdának, Köteles Imrének, a feleségének és a leányának, Lenkének. Azután a patikusék meg a doktoréknak.

Az asztalnál Lenke mellé kerültem.

Először borleves volt. Mikor elfogyasztottuk, kérdi Lenke:

— De hát mondja csak, miért nem a kocsin jöttek ki?

— Jó hogy felemliti Lenke nagysám, mert erről egész tájékozatlan vagyok.

— Tudja nem volt fiatal ember és egy jó estét akartunk csapni. Akkor áll elő Gabi bácsi, hogy van neki négy diákja, ha nem derogál, hozzuk ki őket. Majd még diák derogál! Be is küldtük a kocsit, de az visszajött diák nélkül.

— Most már tisztában vagyok. (Nyilván azalatt volt ott, mig fáért voltunk.)

A rántott hal után szemeink véletlenül egymásra estek.

— En nem tudom, de nekem ugy tünik fel, mintha Lenke nagysámmal találkoztam volna valamikor?

— Hát persze! Ezelőtt két évvel, mikor az első majálison, a maguk majálisán ott voltam.

— Csakugyan, már én is emlékszem. Olyan halvány-kék ruhában volt ott, a melyben ugy nézett ki, mint egy kis angyal.

Pedig dehogy! Most is szemeim előtt látom igénytelen alakját. Vereses haja, hegyes álla, ostobaszerü nevetése, szürke szemei és szeplős arcza olyan benyomást keltettek bennem, hogy nem tartottam érdemesnek vele foglalkozni.

De mire a süteményekre került a sor, ez a két év óta táplált véleményem kezdett megváltozni. Ugy találtam, hogy az ő haja nem vörös, hanem ellenkezőleg, mint a legtisztább arany ragyog. És mikor poharába töltöttem, csodálkozó szemekkel néztem arra a hajra, mely a függő lámpa fényétől mint egy sugárkéve tündöklött. Eszrevettem azt is, hogy arcza kifogástalan kerekded arcz és hogy álla nem is hegyes, hanem inkább gömbölyded. Szemei is nemcsak fényesek, de nyájasak is, az arcz meg . . . ennél tisztább arcz nincs a földkerekségén.

Vége volt a vacsorának.

— Jöjjön Tamás, megmutatom, mit kaptam kriszkindlibe — s bevezetett egy másik szobába.

Volt ott sok minden, de engem egy se érdekelt. Mégis rámondtam minden tárgyra:

— Nagyon szép. Gyönyörü.

Utoljára az emlékkönyvét mutatta meg.

— Ugy-e kedves Tamás fog bele irni?

— Oh hogyne, maga . . . drága Lenkém . .

Egymásra néztünk. Neki is, nekem is, valami szokatlan tüz villogott szemében . . . mig egyszer csak azt vesszük észre, hogy heves kézszoritás közben hosszasan nézünk, boldogságtól telve, egymás szeme közé, mely — ki tudja — meddig tartott volna, ha Kámpor, a patikus be nem jön.

— Hé amice! Gyorsan csinálja! . . . Delejes vonzással akartam kitalálni Lenke nagysám gondolatait.

— Azt hiszem, ki is találta. Hiszen nem baj az, de jöjjenek most theázni, mert azután készülünk az éjféli misére.

Mondhatom, nagyon jó esténk volt, ugy, hogy egész meg voltunk lepetve, midőn hallottuk az éjféli misére hivó első harangszót.

Erre aztán készülődni kezdtünk, hogy menjünk a templomba. Szép párosával mentünk. Természetes, hogy én Lenkét követtem.

— Elhozta az emlékkönyvet Tamás?

— Igen, itt hozom magammal!

— De szép verset irjon bele és . . . magától!

— Hisz nem vagyok én költő édes Lenkém, de a maga kedvéért azt is megteszem. Csak egyre kérem még!

— Es az?

— Tegye el azt a kis betlehemet, hogy legyen örökké emlékeztetőm, hogy neki köszönhetem boldogságomat.

— Ha haza megyünk, ez lesz első dolgom és majd beküldöm a hetessel. Jó lesz?

A beszélgetésnek véget kellett szakitani, mert a templomhoz értünk, mely már zsufolásig megtelt. Annyit mondhatok, hogy soha olyan áhitattal nem énekeltem, mint akkor:

»Mennyből az angyal
Eljött hozzátok . . .«

Mise után bucsuzkodtunk. Melegen megszoritva Lenke kezét, boldog ünnepeket kivántam.

— Ha magának boldog, ugy higyje el, hogy nekem még boldogabb?

*

nem lelték sehol. Nagyon természetes a két parasztot fogták gyanuba s az időközben értesitett rendőrség le is zárta *Petruska* Mihályt *Zsugye* Györgyöt, az igazi tettes azonban az órával elmenekült.

* **A fürdők utja.** Az őszszel Biharvármegye alispánja tudatta Nagyvárad városával, hogy a közeli fürdőkbe vezető országut óriási forgalmára tekintettel, a vármegye kiépitteti a város határától a fürdőkig vezető utat. Felkérte egyuttal a várost, hogy a csillagvárosi vámháztól a jégpinczéig, illetve a megye határáig szintén épitse ki. A mérnöki hivatal, mivel véleményezésre ide lett az alispán átirata kiadva, most beterjesztett jelentésében azt vitatja, hogy a város mindig csak a vámházig épittette és gondozta az utat. Igy van most az aradi és debreczeni utakon is. A vámházon tul levő utat gondozza a vármegye. A csillagvárosi vámházig 670 folyóméter hosszu utat 1 méter széles köröskővel burkoltassa ki a város, két oldalon pedig kavicscsal töltesse meg. Ez 13,400 koronába kerülne s 10—15 évig jó lenne az ut. Vagy rostaaljjal fedesse be a város ez utrészt. — A legkülönösebb az a főmérnöki jelentésben, hogy a vámházon tul a megye készittesse az utat. Vagy nem tudja azt a mérnöki hivatal, hogy a 0 határkőig a városé az ut? Városi területen pedig csak nem épit utat a vármegye.

* **Elgázolt gyermek.** Tegnap délelőtt 11 órakor a *Szent László-téren Fehér* András bérkocsis elgázolta *Halubek* István 11 éves gyermeket, ki eszméletlen állapotban maradt a helyszinén. A sulyosan sérültet a *Biharmegyei közkórházba* szállitották, a vigyázatlan bérkocsis ellen pedig kihágási eljárás tétetett folyamatba.

* **Nagy vasuti szerencsétlenség.** A padernborni nagy vasuti szerencsétlenségről irják, hogy a katasztrófa halottainak száma még most sem ismeretes. Eddig 14 halottat huztak ki a romok alól. A munkálatok a pálya szabaddá tételére serényen folynak. Nagyon megnehezíti a mentési munkálatokat az a körülmény, hogy a szerencsétlenség olyan helyen történt, hol a pálya magas sziklák között halad igen szük helyen. A gyorsvonat nehéz mozdonyát még nem sikerült eltávolitani. A mozdony ráesett a személykocsira és azt teljesen összezuzta. Azok, akik a kocsiban ültek, mind meghaltak. A kocsi alól ruhadarabokat, gyürüket, ékszereket és leveleket huztak ki, melyeket gondosan megőriznek a halottak agnoszkálása czéljából. Találtak egy levelet, melyet egy anya irt fiának, a ki azt ép akkor olvasta, midőn a katasztrófa történt. Az anya ezt irta: Kedves fiam! Vigan meg fogjuk ünnepelni a karácsonyt. Mennyire örvendek, hogy haza jösz az ünnepekre! — Egy későbbi távirat a következőket jelenti: Padernborn városa gyászban van. Éppen most érkezett egy szomoru különvonat, mely a halottakat és sebesülteket hozta a városba. Minden jel arra mutat, hogy a romok alatt több ember annyira összeégett, hogy lehetetlen őket felismerni. Abban a kocsiban, melyet a nehéz mozdony teljesen összezuzott, 38 utas volt, a kik közül csak kevesen menekültek ép bőrrel.

* **Ipartestületi választások.** Mozgalmas és szokatlanul élénk választás volt vasárnap délelőtt az ipartestületben. Az ács és kőmüves munkásoknak összetartás s erős agitálás folytán sikerült listájukat győzelemre vinni. Beválasztottak 30 tagot a békéltető bizottságba és 42 tagot a betegsegélyző pénztárba. A választási mozgalom, mely a legkifogástalanabb rendben folyt le 10 órától déli 12 óráig tartott.

* **Kéményseprő mesterek jelentése.** Ujváros, Külváros és Váralja városrészek kéményseprő mesterei 150 olyan háztulajdonost jelentettek be, akik ismételt figyelmeztetés daczára, kéményeikre szabályszerü ajtót nem csináltattak, illetve az elromlottakat ki nem javitották. *Gerő* Armin rendőrfőkapitány a kötelesség mulasztó háztulajdonosokat végzés utján hivta fel a hiányok pótlására, figyelmeztetve, hogy ujbóli mulasztás esetén *kihágási eljárás* tétetik ellenük folyamatba.

* **Köszönet a bibornoknak.** Dr *Schlauch* Lőrincz biboros püspök ő Eminenciája a szilágy-somlyói Jótékony Nőegylet által felállitandó karácsonyfa költségeire 60 koronát adományozott. Ezen nagylelkü segélyért egyletünk nevében leghálásabb küszönetünket nyilvánitom. Szilágy-Somlyó 1901. decz. 20-án. Ozv. *Bartha* Endréné elnöknő.

* **Karácsonyi ünnepélyek.** A nagyváradvelenczei róm. kath. elemi fiu és leányiskola tanulói az irgalmas nénék zárdájában ma, kedden délután fél 4 órakor karácsonyi ünnepélyt rendeznek.

A müsor a következő:

1. *Ének*: ***Orvendjetek oh nemzetek*** . . .

Jöjj el, jöjj el szt. Karácsony.

Szavalja — — — — Vicsay Mariska
A szent est üdvözlete — — Kovács Mariska
A szeretet ünnepén — — Eder Ferencz
Csendes éj — — — — Fekete László

2. *Ének*: ***Az angyalok jelentik*** . . .

Csodás éj. Szavalja — — Réh Mariska
A boldogságos szüzről — — Izsák Tamás
Karácsonykor — — — Vallner Ferencz
Karácsonyfánál — — — Ocskó Juliska
Virágrege — — — — Orbán Ilonka

3. *Ének*: ***Keljetek fel pásztorok*** . . .

Karácsonyfa. Szavalják — Balogh Margit
Kovács Ilonka
Dobos Ilonka
Mártonffi Ilonka
Perge Mariska
Messiás. Szavalja — — — Ridl Margit

4. *Ének*: ***Aludjál szép égi gyermek*** . . .

A bethlehemi utazás.

Előadják:

Sándor Mária, Lázár Ilona, Medvéssy Ilona, Rátz Erzsébet, Réh Mariska, Ocskó Mária, Szilágyi Jolán, Lipszpir Erzsébet, Jablonszky Erzsébet, Rátz Katicza.

5. *Ének*: ***Zenyjünk vig éneket*** . . .

»A pogány megtérése.«

Karácsonyi szindarab 3 felvonásban.

Előadják:

Farkas János, Sándor Alajos, Mártonffy Sándor, Gudász Gyula, Kocsmarek Ferencz, Varga Zoltán, Csordás János, Szilassi Lajos, Kovács Károly, Fränyó Dezsö.

6. *Ének*: ***Fel nagy örömre, ma született*** . . .

Az *ujvárosi r. kath. fiuiskolában* ma d. u. 2 órakor lesz a karácsonyi ünnep alkalmából a ruhakiosztás.

* **Földrengés.** Barcson szombaton éjjel ½ 11 órakor földrengés volt, amely tompa morajjal északról dél felé vonult A földindulást különösen azok érezték, a kik már nyugalomba tértek, mert felriasztotta őket álmukból. A lökéstől mindenütt meginogtak a butorok.

Nagy feladat állott előttem.

Egy rövid, de sokatmondó verset irjak, mely kifejezzen mindent.

Egész ujévig törtem rajta a fejemet, mig végre is ezt irtam be az emlékkönyvbe:

Illatos jázmin közt lengedez a zaphyr
Boldog most jó Tamás, hogy ezen könyvbe ir.
Az uj századnak ő a legboldogabbja,
Mert Lenke lett szivének a választottja.

De még egy kis rózsaszinü levelet is csusztattam be a könyvbe, a melyre ezek voltak felirva:

Imádott Lenkém!

Kérelmét teljesitettem és most én esedezem magához, hogy hallgasson meg. Megittasulva a nagy boldogságtól, mely egész lényemet betölti, engedje meg, hogy éljek abban a szép reményben, hogy a mi boldogságunk zavartalan lesz. Erre nézve adjon egy pár biztató szót, hogy küzdjek, reméljek és majdan czélom elérése után, ketten hajózhassunk be a legnagyobb boldogság szentélyébe.

Kezeit csókolja

Tamás.

Igy felszerelve aztán egy konflira ülve kihajtattam Szt.-Jánosra ujévet kivánni.

Miután Lenkének észrevétlenül kezébe juttattam a *poesiet*, ő távozáskor suttogva jelentette ki, hogy legyek nyugodt, választ fog adni.

Másnap megkaptam a választ. Lenke beküldte a betlehemet és annak mélyében az elrejtett levelet, melyre ez volt irva:

Kedves Tamáskám!

Csak küzdjön és iparkodjon, mert én is azt akarom, a mit maga.

*

Ez a kis levél többet használt, mint akármi. A betlehemet felraktam a szekrény tetejére és azután könyvet vettem a kezembe és tanultam. Sőt mi több, azután is olyan szorgalmasan tanultam, hogy az érettségin egész szépen átjöttem.

Az évek kezdtek telni, de Lenke iránti szerelmem még mindig meg volt őrizve szivemben. Ez eredményezte azt, daczára barátaim faggatásának, hogy mindennemü mulattságtól visszahuzódtam. En küzdöttem, hogy legyen jó állasom, hogy majdan visszatérve magammal vihessem őt.

Csak az nyugtalanitott, hogy már eltelt jó öt év is, és Lenkét nem hogy láttam volna, de még egy sor irást sem kaptam tőle. De megnyugtattam magam avval, hogy a kik oly összetartók a szerelemben mint mi, azoknak nem kell irás.

Mint ügyvédjelöltet kiküldtek egy községbe tanukihallgatásra. Mivel az ügy sokáig elhuzódott, a jegyző meghivott a vizsgálóbiróval együtt magához ebédre. Már az asztalhoz ültünk, mikor bejött a felesége, egy nagy derék, de minden szeretetre méltó vonást nélkülöző nő, nem épen csinos öltözetben. Vereses haja csomókban lógott arczába és felbomolva csüngött le hátul. Ebéd alatt alig vetettem rá ügyet és csak a feketénél tünt fel előttem, hogy Ur Isten, mintha ez arcz nem lenne ismeretlen előttem.

Sajátságos bizonytalanság vett erőt rajtam és feszült érzelmek dúlták keblemet. Végre is megkérdeztem tőle, hogy nem találkoztunk mi valamikor?

— Hogyne Kapás ur! Hisz diák korában hányszor kinn volt Szt.-Jánoson apáméknál. Hát ilyen hamar elfelejti az embert? . . .

* * *

Azóta sok idő telt el, ugy hogy csak most készülök az utolsó szigorlatra.

A mint egyszer egyedül ültem szobámban és elmélázva legeltettem szemeimet egy poros papiros valamin, a melyre egy kis jóakarattal rá lehetne fogni, hogy betlehem, akaratlanul is kihuztam asztalom fiókját. Véletlenül kezembe akadt Lenkének egy hajfürtje, melyet éveken át őrizgettem és ekkor vettem észre, hogy az a haj határozottan veres. Akkor tünt fel nekem ujra, hogy álla hegyes és hogy nevetése olyan ostoba, szemei pedig szürkék, mint a macskáé. Csudálatos, hogy csak akkor jutott eszembe, hogy arcza is csupa szeplő.

Azóta karácsony estéjén mindent csinálok, csak leányokkal nem foglalkozom.

———

* **Megstemplizett karácsonyfák.** A finánecz a kis Jézuska és az angyal dölgába eddig nem elegyedett bele. A karácsonyfára se stemplit nem kellett ragasztani, se illetéket nem kellett érte fizetni. A világ sorja most megváltozott. Most már 1 koronás stempli kell a karácsonyfára és helyhatósági bizonyitványt 5 korona bélyeggel kell, hogy szerezzen az az angyal, a ki vasuton akar szállitani kedves kicsikéi számára karácsonyfát. Szegény angyalok, illő, hogy pokolba taszitsák azt a rossz embert, a ki a stemplit feltalálta. A dolognak a magyarázata ez: A földmivelési miniszteriumban valamely erdésznek nagyon fájt a szive a miatt, hogy annyi fenyőlomb kerül az erdőről karácsony estéjére a családok körébe, hogy a kisdedeknek örömet és vidámságot okozzon. Elrendelte hivatalosan, hogy a piaczon árult, vasuton szállitott karácsonyfáknak való lombok szerzési helyét 5 korona bélyeggel ellátott helyhatósági bizonyitványnyal és 1 koronás illetőségi bizonyitványnyal kell igazolni. Czélja a rendelet kibocsátójának az volt, hogy tiltott helyekről ne szerezhessen senki karácsonyfát, mert a fenyő kényes fa, ha a csucsát lemetszik, elnyomorodik, koronát nem képes többé hajtani.

* **A bethlehemesek.** Ma, Karácsony előestéjén, mikor már szünni kezd a nagy forgalom, a zaj és lótás-futás, melyet ama sok csecsebecse és ajándék bevásárlása okoz az embereknek, melyek a Jézuska megemlékezése, a kedves »krisztkindli gyanánt fognak ott függeni a kivilágitott karácsonyfa ágain, az elcsöndesült utczákat a járó-kelő bethlehemes csoportok zaja veri fel. Fehér inges, papircsákós gyermekek, lánczos botot csörgető bundás juhászok fogják körül a kivilágitott betlehemeti melyben »barmok közt nyugszik, jászolban fekszik« a kis Jézuska. S mikor megszólal a csodás hirnökök ajkain az ének: a »Menyből az angyal«, elcsöndesül és mozdolatlanul nézi a gyermekek serege a karácsonyfa körül ezt a káprázatos látványosságot, mely legfényesebb illuzióját képezi az ö naiv gyermeklelküknek. Nagyvárosokban egyre gyérülnek már a bethlehemes csoportok, de a falu helyeken még sokáig fog birkózni az anyagias korszellem az idyllien szép, lelket emelő ünnepségi szokással.

* **400 koronás ládikó.** Tegnap este 7 órakor, Arad város Fő-utczáján, a mikor ugyszólván az egész város esti sétáját végzi, vakmerő rablás történt. *Verbos* Arpád kereskedő 14 éves inasa kezéből, — a mint egyik kirakat szemléletébe el volt merülve — eddig ismeretlen tettesek egy 400 korona tartalmu vasládát kiragadtak s hirtelen eltüntek a tömegben, oly annyira, hogy a rendőrség szorgos kutatása daczára sem sikerült a tettesek nyomára akadni. A rendőrség a vakmerő rablásról táviratilag értesitette a mi rendőrségünket is.

* **Agyonszurta a czimboráját.** *Csatárból* irja levelezőnk, hogy a különben csendes község nyugalmát véres eset zavarta meg. *Nánási* István és *Vékony* Mihály azelőtt jó viszonyban voltak egymással, azonban az utóbbi időben nagyon elhidegült köztük a barátság, mivel *Nánási* valami váltóhamisitási dologba keveredett. Vasárnap összetalálkozott a két ember a község korcsmájában. Nánási valószinüleg engesztelni akarta haragosát s borral kinálta meg:

— Igyál komám, hisz nem vagyok én rossz embered.

— Tartsd meg. Nem kell az olyan ember bora.

Nánásit nagyon hántotta a felelet s odaszólt:

— Hát milyen ember vagyok én?

— Majd megmondja holnap a törvényszék — adta meg a feleletet Vékony Mihály. De erre már összegabalyodtak a haragos gazdák s Nánási István csakhamar előkeritette a két garasos bicskáját és azzal három mély szurást ejtett Vékony Mihályon. A szerencsétlen ember pár óra mulva meghalt. A csendőrség elfogta a gyilkost s távirati jelentést tett a véres esetről a kir, ügyészségnek. *Ember* Géza vizsgáló biró kiutazott a helyszinére.

* **Halálozás.** Részvéttel vettük a következő gyászjelentést:

V. Molnár József m. kir. nyug. adótárnok és fia Aladár, sógornéja Molnár Zsófia és Molnár Linka, ugyszintén számos rokonok nevében is mély fájdalommal tudatják szeretett nejének a legjobb édesanya és sógornénak, *V. Molnár* Józsefné szül. Sarkantyus Gyulay Nepomuczenának f. évi deczember 22-én életének 70-ik, boldog házassága 43-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 24-én d. e. 11 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Széles-utcza 663. sz. háznál beszenteltetni és a várad-olaszi-i temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátnői és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyvárad, 1901. decz. 22. Áldás és béke poraira!

EGYESÜLETEK.

A 48-as honvédek gyülése. A nagyvárad városi és biharvármegyei 1848—49-iki honvéd-egylet alelnöksége tisztelettel meghivja mindazon igazoló 48—49-es honvédeket, kik az ügy iránt érdeklődnek, hogy a folyó évi deczember hó 29-ik napján Nagyvárad város kis tanácstermében tartandó tisztujitó közgyülésen délelőtt 10 órakor megjelenni szivesked-jenek. Tárgy: elnök, esetleg alelnök, választmányi- és igazoló bizottság választása. Nagyvárad, 1901. évi deczember hó 23. *Bereczky* Géza 1848—49. honv. egyl. alelnöke.

SZINHAZ.

HETI MÜSOR.

Kedd: (Nincs előadás.)
Szerda: d. u. Gascognei nemes
este: Az ördög mátkája.
Csütörtök: d. u. A bor
este: San-Toy.
Péntek: Czifra nyomoruság.
Szombat: A bolond.

Vasárnap a szinházban. Nagyszámu közönség élvezte vasárnap délután a *Suhancz* előadását. A czimszerepet *Amon* Margit játszotta. Alig győzte ismételni egyik dalt a másik után, annyira tapsolták a bájos, minden mozdulatában kedves, pajkos kis suhanczot. — A többi szereplők is általában tetszettek.

Este Géczy Istvánnak pályadijat nyert népszinmüvét a *Gyimesi vadvirág*-ot ujitották fel. Az egészében gyenge előadást méginkább rontotta néhány kisebb szereplő nem szinpadra való mókáival. Azt gondolják, hogy a magyar parasztnak föltétlenül düllöngőzni kell s szeszélyes tánczfigurákat csinálni. *Székely* Irén Magdolna szerepében müvészi alkotást nyujtott érzéssel előadott remek szép magyar nótái önmagukat dicsérik. Bognár (Prezsmer) és Peterdy Sándor (Balánka) jók voltak.

(*m.*)

Szerdán. Karácsony első napján d. u. Székely Irén és Amon Margit felléptével Souppe hirneves operettéje a »Gascognei nemes, vagy az ördögvár lakói« kerül szinre. A darab, mely négyszer hozott telt házat, előre láthatólag délutánra is ép oly zajos hatást fog elérni, mint az esti előadásokon.

Csiky Gergely örök becsü vigjátéka a »Czifra nyomoruság« lesz a legközelebbi vigjátéki előadás, melyben a társulat elsőrendü erői vesznek részt. Somogyi igazgató vezetése mellett a próbákat már megkezdték.

Géczy István kitünő népszinmüve *Az ördög mátkája* ünnep első napján este kerül szinre. A főszerepeket Orley Flóra, E. Kovács Mariska, Benkő Jolán, Kulinyi Mariska, Pintér Imre, Bognár, Szarvasi, Peterdi és Bérczi játszák.

A csütörtök délutáni előadás Gárdonyi Géza hirneves falusi története *„A bor"* lesz, a szereplők a régiek maradnak.

»**San-Toy**« az idei saison legnagyobb sikert ért operett ujdonsága csütörtökön kerül szinre hetedszer szinházunkban.

Szigligeti-Szinház.

Folyószám 87. Idénybérlet 82.

Holnap, szerdán, 1901. decz. 25-én

délután 3 órakor, fél helyárakkal

A gascognei nemes.

Operett.

este 7 órakor, rendes helyárakkal

Az ördög mátkája.

Népszinmü.

HELYARAK: Nagypáholy **7** frt, földszinti és első emeleti páholy **6** frt. Másodemeleti páholy **4** forint, Zsölye **1** frt **50** kr. Körszék **1** frt **20** kr., Támlászék **1** frt. Erkélyülés 1-ső sor **60** kr., közép 2-ik sor **50** kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor **40** kr. II. emeleti zártszék **30** kr. Földszinti állóhely **50** kr., Diák és katonajegy a földszintre **30** kr. Karzati állóhely **20** kr. Egy szinlap **10** kr.

Kezdete 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Igazságszolgáltatás.

Gondatlan nagymama.

Rostás Mihályné szül. Keresztesi Rozália gyáni lakos, 34 éves czigánynő ült tegnap a vádlottak padján, vádolva gondatlanságból eredő emberölés vétségével. Tizenegy hónapos Pista nevü unokája ugyanis az ő gondatlansága következtében, a padkáról a tüzes takaréktüzhelyre esett s a szenvedett égési sebek következtében iszonyu kinok között 9 nap mulva meghalt.

A megtartott főtárgyaláson előadta, hogy leánya tüzi fát ment beszerezni a faluba s a kis fiut gondjaira bizta. Ő leánya távozása után tüzet rakott s a gyereket a padkára tette, hadd játszék ott — ugymond — a jó melegen, a nagymama pedig kézi munkáját vette elő s dolgozgatott, gyönyörködött a gyermek játékában.

Időközben elnyomta a buzgóság s ezen idő alatt, hogy-hogy nem a gyermek a takaréktüzhelyre esett s csak akkor ébredt fel a jajveszékelésre, midőn már a szerencsétlen kicsike elvesztette eszméletét.

A büntető tanács tagjai *Fassie* Pál elnöklete alatt tekintettel arra, hogy a különben unokáját önzetlenül szerető nagymama önhibáján kivül lett részese a gyermek halálának s továbbá nem látván fennforogni a *gondatlanságból eredő emberölés vétséget*, a vád alól *felmentette*.

Itélet jogerős.

———

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Irta: **Sienkiewicz Henrik.** — Forditotta: **Kolosváryné-Korányi Ilona.**

49

Egy este Mária közölte vele Emilie asszony azon elhatározását, hogy zárdába vonul vissza. Sokat beszéltek a vigasztalan anyáról s mindketten szánakoztak fölötte.

Mária halkan, könyező szemekkel beszélt Polanieczkivel, mint ahogy azok beszélgetnek, a kiket összefüznek közös érzelmek. Az érzésközösséget Litka halála, Emilie asszony bánata teremtette meg köztük s Mária szemei bánatosan s mégis mosolyogva keresték Stastekintetét.

Polanieczki ez este Litka halála óta először, békés kedélyhangulatban tért haza. Nagy léptekkel mérte végig szobáját, meg-megállt a kis leány arczképe előtt s elgondolta, hogy a kötelék, a melylyel a kedves halott Máriához füzte, hozzájárulásuk nélkül, magától mindszorosabbá válik, s habár a régi vágy nem ösztökéli a frigy megkötésére, nem lenne bátorsága ahhoz, hogy eltépje a köteléket.

Késő éjjelig Maszko árajánlata fölé hajolva, de a számok összezavarodtak, minduntalan Mária arczát látta maga előtt.

Másnap megvette a krzemieni tölgyerdőt.

II.

Pétervárról visszatérve, Maszko fontos hireket közölt Polanieczkivel. Az egész birodalomban rosszak voltak az aratási kilátások. Az éhinség réme fenyegette az országot. A termés előreláthatólag még tavaszig sem tart ki, s Maszko szerint hangadó körökben máris tervbe vették a belföldi termények kiviteli tilalmát.

Polanieczki érett megfontolás után azt ajánlotta Bigielnek, hogy az üzletház forgó tőkéjét és hitelét nagy gabonabevásárlásra forditsák. Nem titkolta el előtte, hogy az óriási vállalkozás sikerétől függ egész jövőjük. A szerencsétlen kimenetel nem valószinü, ellenben a siker kiszámithatlan nyereséget jelent a buzaárak kétségtelen emelkedése folytán.

Néhány napi értekezés után egész terjedelmében elfogadták Polanieczki tervét. A ház első alkalmazottja üzletek kötésére vidékre küldetett.

Bigiel Németországba utazott s Polanieczki éjet-napot egygyé téve munkába merült.

— Egyébre majd ráérek később, — gondolta magában; egyéb alatt Isten és emberek, valamint önmaga iránti kötelességeit értve.

Csak arra szakitott időt, hogy egyszer fölkeresse Emile asszonyt, mielőtt az belépne a varsói zárdába. Fájdalmas búcsut vett a szép asszonytól, a ki szinte emberfölöttinek látszott vigasztalan bánatának magasztos fenségében. Stas kezeit szorongatva, mondta:

— Soha el nem felejtem Litka iránti jóságát. Máriától tudom, hogy kis leányom eljegyezte egymásnak. Boldog lesz, mert az Isten sugallata volt, s tudni fogom, hogy boldogságukat felejthetetlen gyermekem munkálta. Isten áldja meg mindkettőjüket.

Utközben Polanieczki igy gondolkozott: — Litka akarata! Litka utolsó kivánsága! Szegény anya, föl sem tételezi, hogy ne teljesitenők gyermekének utolsó óhaját. Hogyan vallhattam volna be tehát, hogy Mária iránt nem érzek ugy ma, mint éreztem a mult esztendőben?

Ujra s ujra ismételgette, hogy ez az állapot tarthatatlan, hogy a köteléket szorosabbra kell füzni vagy eltépni örökre.

Otthon Maszko várta:

— Képzelje, — beszélte idegesen, — hogy valami Gatowski nevü egyén irnokaim jelenlétében a tölgyerdő miatt megtámadott és sértegetni kezdett. Ismeri?

— Igen. Plawiczkiék rokona.

— Az illető, — folytatta Maszko, — ma fölkeresett s a tölgyerdőre nézve kérdőre vont, szememre vetette, hogy tönkreteszem Krzemient, s nem leszek képes fizetni Plawiczki életjáradékát. Erre persze fülszólitottam, hogy menjen, mig jól van dolga. Ekkor lármázni kezdett, irnokaim előtt összegazemberezett s megadta lakczimét. Hát hallott-e már ilyet?

— Gatowski nagyon korlátolt ember s régóta szerelmes Plawiczka kisasszonyba. Ez az egésznek a nyitja, — csitította Polanieczki.

— Büntetlenül nem sértegethet senki, — folytatta ingerülten Maszko, — s ez a haszontalan ficsur olyan bajt okozott nekem, a melyet maga nem sejt. Ez a dolog reám nézve végzetes lehet. Ha házasságom füstbe megy vagy csak néhány havi haladékot szenved, végem van. Vége pályámnak, hitelemnek, Krzemiennek, egyszóval minden vagyonomnak. Kraslawska kisasszony nem szerelemből jön hozzám, hanem, mert huszonkilencz éves s elfogadhatónak vél. Ha csak sejtené, hogy szorult anyagi viszonyaim a tölgyes eladására birtak, azonnal megszakitaná az összeköttetést. A sértés nyilvános volt, titokban tartani nem lehet. Ha Gatowskit nem vonom felelősségre, szakitani fognak velem, mert gyáva vagyok. Ha a párbajban elesik ellenfelem, gyilkosnak itélnek, ha megsebesülök ügyetlen, haszontalan embernek mondanak. Fogadni mernék, hogy száz eset, közül kilenczvenben szakitani fognak velem ezért mondtam, hogy állásomnak, hitelemnek vége van! (Foly. köv.)

NYILTTÉR.

Olcsó és szabott árak.

Nádor Henrik és Tsa czégnél

Nagyvárad,

Nagypiacz-tér, Kereskedelmi palota

a legelőnyösebb bevásárlási forrás *férfi, női és gyermekczipőkben, férfi czipők 2 frt, női czipők 65 kr., — gyermekczipők 25 krtól feljebb.*

Az uri közönségnek első minőségü *chevau* és *bokszbőrből*, valamint gyermekczipők minden kivitelben.

Vidéki megrendelések gyorsan, kezesség mellett eszközöltetnek.

SZERKESZTOI POSTA.

K. S. *Helgben. Dr. Schlauch* Lőrincz bibornok ur ő Eminenczija jelenleg Nagyváradon van.

TAVIRATOK.

A szent collegium a pápánál.

Budapest, decz. 23. (Saj. tud. táv.) *XIII. Leo* pápa ma fogadta a szent collégium üdvözletét. A szónokló bibornokhoz intézett válaszában a kath. egyházat fenyegető bajokról és veszélyekről szólott. *Nagy veszélyekkel kell* — ugymond — *megküzdeni; ilyen elsősorban az elválás káros törvényének következménye.* Hosszasan elmélkedett az egyházi dolgokról s a világiakról annyiban, amennyiben azok az egyház kormányzását érdeklik. — Végül buzditotta őket kitartásra: *Védekezzetek buzgón, kitartóan s gátoljátok meg tehetségtek szerint a kath. vallást mélyen sértő intézkedések garázdálkodásait.* S megköszönve, megáldva bocsátá el a tisztelgőket.

Ő Felsége Karácsonya.

Bécs, deczember 23. (Saj. tud. táv.) A király holnap Wallseeba megy, hogy a Karácsonyt Ferencz Szalvátor főherczegéknél töltse. Ő Felsége 27-én tér vissza Bécsbe. (M. T. I.)

A minisztertanács ülése.

Budapest, decz. 23. (Saj. tud. távir.) A minisztertanács mai ülésén elhatározta, hogy a közigazgatási eljárásról szóló 1901. évi XX-ik törvényczikknek, a jogorvoslatok igénybevételére vonatkozó intézkedéseit az 1902. évi január hó 1-én lépteti életbe.

Kecskeméthy Münchenben (?)

Budapest, decz. 23. (Saját tud. táv.) Mióta a félmilliós sikkasztó *Kecskeméthy*-nek nyoma veszett, hol itt, hol ott tünik fel a jutalomdijra pályázók szemei előtt. Tegnap is egy müncheni mulató helyen játszó artista München egyik legélénkebb forgalmu helyén találkozott Kecskeméthyvel. Hosszu ideig követte s mikor teljes bizonyságot szerzett, hogy nem téved, fellármázta a rendnek őreit, a sikkasztó — mint már számtalanszor — eltünt, s nem volt sehol! . . .

Ő Felsége a Zsokéklubról.

Bécs, decz. 23. (Saj. tud. távirata.) *Ő Felsége* ki a Zsokéklubban napi renden lévő hazárd kártya játékról s a horribilis összegü vesztességekről értesült, megbotránkozását fejezte ki udvari körében Tegnap hallva *Königswarter* vesztességét csudálkozott, hogy a klub a dolog elmérgesedésének elejét nem veszi, s nagyon *élesen* nyilatkozott a bécsi *Zsokéklubról.*

Enyhe tél.

Petrozsény, decz. 23. (Saj. tud .táv.) Vasárnap éjjel esős zivatar vonult át a *Zsil*-völgyön s az idő nagyon megenyhült. A hegyek ormán elolvadt a hó s sokan cserebogarakat, sőt többször himes pillangókat is fogtak.

Potoczky grófnyert.

Bécs, szept. 23. (Saj. tud. távirata.) Gróf *Potoczky* lengyel mágnás, — ki a napokban több mint *két milliót* vesztett el a *zsokéklubban*, Párisban pedig szintén körülbelől *nyolczszázezer* forintot kártyázott el rövid óra alatt, — mint értesülünk tegnap *horribilis összeget nyert.* A bécsi zsokéklubban fogadta kegyeibe Fortuna s az est folyamán sikerült *Königswarter* bárótól négyszázezer koronát nyernie.

A bur háboru.

London, decz. 22. A Times-nek jelentib Sidneyből, hogy a szövetséges kormány elhatározta, hogy 100 embert küld Afrikába.

London, decz. 22. A Daily News jelenti Volksrustból 20-iki kelettel: A harczban álló búrok utóbbi időben összejöveteleket tartottak, hogy a nyárra megállapitsák az uj hadjárat tervét. Egyebek között keresztül akarnak vonulni a Sárkány-hegységen. Ennek a vállalkozásnak

vezére De Wett lesz és Botha támogatni fogja. A szvázik kétszinü magatartása lehetővé teszi, hogy fegyvereket, lövőszereket és európai leveleket hozzanak át a határon. Az ellenség jól el van látva lovakkal és élelmiszerekkel.

Standderton, decz. 22. Ideérkezett jelentések szerint harczban álló búrok gyüléseket tartanak, a melyeken a megadásról tanácskoznak. A mult héten 30 búr adta meg magát fegyverestül, lovastul. Kétszáznál több idevaló búr belépett angol kémszolgálatba. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 23

Osztrák hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Államvasut	624 50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelzálog	433.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, decz. 23

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6 69
Zab ápr.	6 98
Káposzta, repcze, sug.	—.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. decz. 23-án.

Magyar aranyjáradék 4%	118.50
Magyar koronajáradék	94.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	121 35
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2⅔%	100.70
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	93.25
Italmérési jog megváltási kötvény	100.—
Horváth-szlavónföldtehermentesitési kötvény	93.50
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	176.50
Tiszaszabályozásés szegedi sorsjegyek kölcsön	147.—
Osztrák járadékpapirban	98 85
Osztrák járadék ezüstben	98 80
Osztrák járadék aranyban	118 90
Osztrák korona járadék	95.75
Osztrák államsorsjegyek	141.50
Osztrák magyar bank részvény	15 90
Magyar hitelbankrészvény	669.—
Osztrák hitelintézet részvény	654.—
Párisi vista	95.05
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.03
Németbirodalmi márka	117 22
London vista	239 20
20 márkás arany	38.4

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

KÖNYVKÖTÉSZET ÉS PAPIRKERESKEDÉS.

(Uj bazár-épület, szinház felőli oldalon)

Telefonszám 371. — Összeköttetés egész Bihar-megyében.

Van szerencsém tisztelettel értesiteni a n. é. közönséget, hogy az ujonnan berendezett könyvkötészettel egybekötve papirkereskedést rendeztem be, hol mindennemü *iron, rajzszerek, irópapirok, levelező-lapok, levélpapir és kovert, naptárak stb. kaphatók.*

Magamat a mélyen tisztelt közönség szives jó indulatába ajánlva,

mély tisztelettel

SCHMIDT GYULA,

könyvkötő és papirkereskedő.

Most lehet legolcsóbban

női és férfi fehérnemüt, vásznat és asztalnemüt

beszerezni!

Menyasszonyi kelengyék!

Teljes végeladás!

Kunz József és társa czég,

225—0—145 **N gyvárad, Szt. László-tér.**

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apácza-utcza 3. szám.

Müvek,
folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélboritékok.

Elvállal és készit:
izléses kivitelben
mindennemü
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,
számlák, falragaszok,
báli meghivók,
táncrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készitése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.